

Jak vybrat to podstatné?

Předstoupit před účastníky a "něco říct" není tak těžké. Náročnější je, aby to "něco" mělo hlavu a patu a také naplňovalo cíle, proč lidé na kurz přišli. Hovoříme o tvorbě vzdělávacího obsahu, což je klíčová dovednost lektorů.

Jako lektori toho zpravidla víme mnohem více, než jsme schopni v daném čase účastníky vzdělávání naučit. Není ani zdaleka nutné předat vše, co víme, a nikdo to ani neočekává. Naopak musíme vybrat jen to, co účastníci opravdu potřebují a užítkuji ve své praxi.

Jak na to? Není to snadné, ale můžete si pomoci třeba těmito jednoduchými otázkami:

1. Co mají účastníci na konci kurzu umět/vědět/znát?
2. Které znalosti (to, co si mají zapamatovat) a dovednosti (to, co mají umět vykonávat) či postoje (jak se k věci staví) opravdu potřebují, aby to zvládli?
3. Jak jim to vysvětlit tak, aby vše správně a úplně pochopili?

Vzdělávací obsah (ze školy jej známe také jako učivo) je tedy provázaným komplexem poznatků a činností, který vzniká dvěma souvisejícími procesy:

- **didaktická redukce:** do vašeho kurzu se zkrátka nevejde vše – něco musíte zkrátit či úplně vynechat (redukovat), jiné zachovat a propojit s dalšími poznatky,
- **didaktická transformace:** obsah, který jste vybrali jako důležitý, musíte následně upravit do takové podoby, abyste jej mohli různými metodami (viz handouty 03–04) předat účastníkům.

JAK NA TO? ZPRACUJTE LEKTORSKÝ/MINUTOVÝ SCÉNÁŘ!

Čas	Téma a postup výuky	Metody výuky	Pomůcky	Poznámky
9:00–9:15	Úvod výuky: 1. uvítání účastníků 2. představení lektora 3. představení účastníků a jejich očekávání	Představovací kolečko Práce s obrázkovými kartami	PowerPointová prezentace Obrázkové karty "Dialogle"	Nezapomeň zapsat jména a očekávání na tabuli!
9:15–10:00

TIPY PRO VÁS

- Díky lektorskému scénáři ověříte načasování jednotlivých etap výuky – stihnete vše?
- Sloupec s metodami napoví, jak budou účastníci aktivní a také pozorní – nebudete unavovat a nudit dlouhým výkladem?
- Sloupec s pomůckami pomůže při chystání na kurz – máte sbaleno vše?

Pokud chcete sestavit vzdělávací obsah co nejlépe, postupujte například takto:

1 PRO KOHO PŘIPRAVUJI VÝUKU?

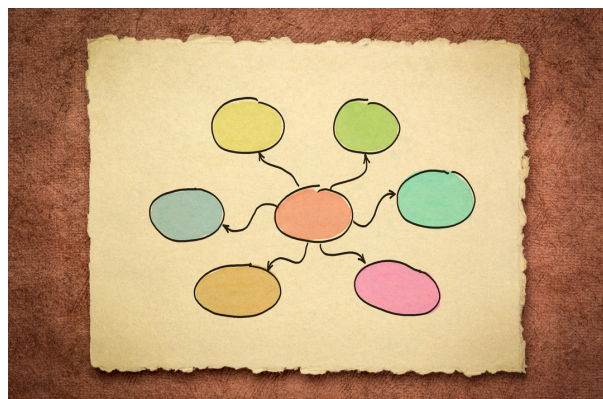
Zjistěte co nejvíce informací o své cílové skupině (viz handout O1): Jaké problémy chtějí účastníci na kurzu vyřešit? Jak jim máte pomoci? S čím konkrétně chtějí odejít? Kdy a jak získané poznatky využijí?

Pokud máte stanoveny vzdělávací cíle, mějte je na paměti a výuku připravujte vždy tak, aby tyto cíle naplňovala. Klíčová je i délka kurzu – kolik času na předání vzdělávacího obsahu máte?

2 CO VŠE MUSÍM DO VÝUKY ZAŘADIT?

Sepište si seznam všech klíčových témat, která považujete za nezbytná, abyste se jim na kurzu věnovali. Každé téma pak stručně rozpracujte, získáte tak strukturu či "kostru" vašeho obsahu.

S ohledem na celkovou délku kurzu navrhnete ke každému tématu **potřebný čas, který se mu budete věnovat**. Čas spočítejte a uvidíte, zda vše stihnete či budete zkracovat. K záznamu využijte třeba myšlenkové mapy (> zadejte do vyhledávače a zjistěte více).

3 JAK VŠE ZPRACUJI, ABY TÉMA POCHOPILI?

Vzdělávací obsah rozpracujte do tabulky, textu či schématu – třeba do **minutového scénáře** (viz první stranu). Začněte od známého směrem k neznámému, od jednoduchého ke složitějšímu – účastníci tak vše lépe pochopí. Neužívejte zbytečně neznámá slova či zkratky (pokud musíte, vždy je dobře vysvětlete). Složitější témata vysvětlete na konkrétních příkladech a analogiích, využijte schémata,

grafy, obrázky či videa. Právní problém nejlépe vysvětlíte na reálném příběhu, složitější členění tématu na přehledné grafice, nový pojem na jeho obrázku či v krátkém videu. Složitějším tématům věnujte **dostatek času**. Do obsahu přidejte i průběžné **ověřování pochopení** témat a dostatek času věnujte **opakování** – jen tak si účastníci obsah lépe zapamatují.

4 CO UDĚLAT NA KONEC?

K tomu, aby se dospělí dobře učili, mimo jiné potřebují v obsahu **logiku, provázanost a jasnou strukturu, musí se orientovat v tématu i čase** – je takový i váš kurz?

Znovu se ptejte, zda je skutečně vše, co jste

zařadili, nezbytné a potřebné. Pokud nějaké téma k cíli nesměřuje, prostě jej škrtněte. Svůj kurz podrobte **pilotáži**. Vyzkoušejte jej (třeba ve zkrácené podobě) na vzorku účastníků – doladíte tím většinu možných chyb.

CVIČENÍ

Zvolte si téma, které obvykle učíte, a cílovou skupinu, kterou jste naopak dosud neučili. Vypište seznam témat, která do tohoto kurzu rozhodně nezařadíte. :)

